

Nr. 1 - 16. oktober 1996

Málgagn Miðflokksins Miðbláðið

BILL JUSTINUSSEN:

Eitt FØROYSKT samfelag á KRISTNARI grund

Viðurskiptini, Føroya og Danmarkar (millum, hava alla öldina verið ein stórir partur av politiska orðaskiftinum, og eru tað ikki minni ídag. Miðflokksins støða er, at í Føroyum skulu føroyingar ráða og ikki danir. Danska ávirkanin á føroyska samfelagið er alt ov stór og sæst hetta aftur so at siga allastaðni. Tá lógir verða smiðaðar, verður í nógvum førum fyrst hugt eftir, hvussu danir hava gjørt, og síðani verður teksturin orðaður á føroyskum. At kalla øll okkara almannaskipan er gjørd og uppbýgd eftir donskum leisti. Ríkisfelagsskapurin hevur við sær, at lógir, sum verða samtyktar í Danmark, eisini verða lagdar fyri føroyskar politikkarar til stóðutakan. Hetta kom m.a. til sjóndar, tá lóg um kynsvillingar varð lögð fyri lótgengið í sínari tíð.

FØROYSKUR HUGBURÐUR

Donsk mentan og siðvenja er ikki okkara. Vit eru eitt eggið fólk við egnu máli, mentan og hugburði. Men tíverri hava vit tikið við alt ov nógvum, sum er óføroyskt og ókristið, og sum er við til at mynda persónmensku okkara burtur frá uppruninum. Donsk tíðindi, danskar útbúgvingar, danskar meiningar um bæði eitt og annað, donsk mentan og hugsan, donsk embætisfólk o.s.fr. er vordið ein so týðandi partur av lívi okkara, at vit eru vilst burtur frá uppruninum. Hetta sæst aftur í øllum samfelagnum og er mangan orsøkin til, at illa ber til. Tí: vit føroyingar hava innast inni eitt heilt annað lyndi enn danir. Vit eru uppald við at vera tolin, laðalig og fryrgevandi. Ger onkur okkurt skeið, so fær hann ein móguleika afturat og ein afturat. Kemur ein ikki ídag, so kemur hann kanska ímorgin. Ein maður er ein maður, og eitt orð eitt orð. Hetta er føroyskt.

EFTIRLIT OG FORFYLGING

Hjá dananum, hinvegin, dettur alt sundur, um ein ikki møtir til

ásetta tíð, ella um ein ikki til fulnar hevur sett seg inn í ta og ta greinina í lógartekstinum. Gongur okkurt ikki eftir bókinu og tekstinum, verður beinanvegin ein kanning sett í verk. Ein arbeidsbólkur ella okkurt tilfíkt verður settur at kanna, hvat hendi og hvør hevur ábyrgdina. Og síðani verður tann, sum hevði ábyrgdina, uppsagdur og má bota sambært galdandi lóg. Og tíverri er alt hetta komið so nógv inn á okkum góðsligu føroyingar, at nú gongur annarhvør maður og hevur eftirlit við, hvat hin ger. Ein fær nær um ikki skift hósar, uttan tað skal skrásetast og góðkennast av avvarðandi eftirliti. Vit hava so nógv eftirlit í Føroyum ídag, at ein munandi brotpartur av arbeidsföra fólkunum er upptikin í hesi vinnu. Vit hava skattaftirlit, veiðeftirlit, skrásetingareftirlit, arbeidsftirlit, bileftirlit, heilsuftirlit, landsstýrismannaftirlit, javnstøðueftirlit, matvøruftirlit o.s.fr. Og so hava vit omaná alt hetta fólk at kanna, um hesi eftirlitini nú gera sína skyldu.

MISÁLIT OG ILLGRUNASEMI

Hvør er grundhugsanin aftanfyri at hava eftirlit? Hvi skal sjálvuppgávan hjá tær og mær kannast av triðja persóni? Hvi skal fiskimaðurin kannast fyri veiðinøgð, fiskidagar o.s.fr. Er ein maður ikki ein maður, og eitt orð ikki eitt orð longur? Nógv av hesum botnar í misáliti og illgruna, sum als ikki hava grundarlag í kristnari siðvenju. Kærleikin hugsar ikki

ilt, sigur Paulus við Korintmenn. Men tíðarandin sigur, at tú skalt hugsa ilt um næstan. Tú mást ómøguligt vera so „naivur“, at tú ikki hugsar, at ilt býr aftanfyri. Ger onkur okkurt gott, verður hann beinanvegin lagdur undir at hava sjálvsóknar orsøkir. Og m.a. tí eru øll eftirlitini gjørd. Tað almenna hevur ikki álit á borgaranum við tí úrsliti, at borgarin ikki hevur álit á tí almenna.

FRÁGREIÐINGAR OG KANNINGAR

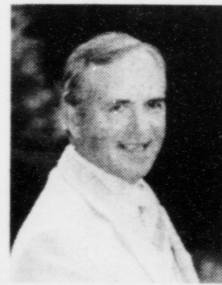
Og hesin illgrunin kemur væl til sjóndar í øllum frágreiðingunum, sum skrivaðar eru hesi seinna árin. Tað er nær um vordið siðvenja at skriva frágreiðingar, sum niðursápla tey, tær umfata. Tey, sum skriva frágreiðingarnar, kenna seg sum hetjur, tí nú vóru tey við til at peika á ein ella annan skeivleika í samfelagnum, og halda seg hava gjørt samfelagnum eina stóra tænastu. Og ikki minst: hava víst yvirfyri dønnum, at vit ikki spara okkara egnu landsmenn heldur. Men veruleikin er tann, at nógv av hesum hevur persónligar sorgarleikir við sær. Og samfelagið fær litid gagn av teimum. Nær hoyrdu vit seinast um eina frágreiðing, sum vísti á nakað gott? Sum rósti teimum umtalaðu?

ÁLIT Á HVØRJUM ØÐRUM

Latið okkum venda aftur til føroyska hugburðin, sum byggir á kristna grund: At hava álit á hvørjum øðrum. Og um onkur av misgávu hevur gjørt okkurt skeið, lat okkum so vera lagalig og fryrgevandi og geva teimum fleiri móguleikar afturat. Hvi skal fyrrverandi landsstýrismaðurin í almanna- og heilsumálum kannast fyri sína embætisfærslu. Fyri mær tykist hann at hava verið tann mest heiðurligi av teimum øllum. Hvi hava eina lóg, sum áleggur politikkarum at kanna aðrar? Tí hvør sigur, at tey sum gera kannar, sum hava eftirlit og skriva frágreiðingar, eru full-

V/ SVENNING AV LOFTI

Maðurin í miðjuni

Frásøga er um ein mann, sum lýsti eftir einum bilførara til virki sitt. Triggir søktu. Hann kallaði teir, hvør eftir annan, inn á skrivstovu sína. Teir fingi allir sama spurning: Hvussu nær vegjadaranum torir tú at koyra?

Tann fyrsti segði, at hann kundi koyra so og so úttarlaga. Tann næsti kundi koyra longur út enn hin fyrri. Men triði maðurin segði, at hann ætlaði sær at halda seg so langt burtur frá vegjadaranum sum gjørligt og so nær miðjuni, sum hann kundi. Hann fekk starvið.

Um Jesus Kristus standa hesi orð at lesa: „Tá ið teir so vóru komnir til staðið, ið kallast Skallin, krossfestu teir hann har og ilgerðarmenninar ... ein hvørjumegin, JESUS Í MIÐJUNI.“¹⁾

Tá ið hatski fólkahópurin kravdi Jesus krossfestan, var tað ikki teirra ætlan, at hann skuldi hanga ímillum tveir ilgerðarmenn. Fyri tey allarflestu mundi hetta tykja tilvildarligt. Men so var ikki. Tað at Jesus doyði hendan ásetta dagin í heimssøguni, var eingin tilvild. Hoyr hvat Skriftin sigur:

„Tí meðan vit enn vóru máttleys, doyði Kristus til ÁSETTA tíð fyri gudleys.“²⁾

Hetta staðfestir fyri okkum, at Kristus doyði tann dag Gud hevði ásett í sínum alveldi. Tað vóru hvørki jøðarnir, sum róptu „krossfest, krossfest“, ella rómversku hermennir, sum neyldu hann á krossin, sum avgjórdu hetta.

Heldur ikki avgjórdu nakar av teimum, at Jesus skuldi hanga í MIÐJUNI. Nei, tað var Gud sjálvur, sum hevði lagt alt hetta til rættis. Orsøkin er púra greið:

Fyri tað fyrsta: Við at lata Kristus verða krossfestan ímillum tveir ilgerðarmenn, ella brotsmenn, um vit vilja kalla teir so, vildi Gud vísa hvat hann vildi við at lata Jesus Kristus koma í henda heim: „At leita eftir tí, sum fortapt er og frelsa tað.“³⁾ At kalla syndarar til umvendingar og hava teir hjá sær í himli, soleiðis sum hann hevði havt teir rundanum seg meðan hann gekk á foldum og sum hann nú hevði teir hjá sær í deyðastundini.

Fyri tað annað: Við at lata Kristus verða krossfestan ímillum tveir aðrar, og soleiðis vera í MIÐJUNI, so vildi Gud vísa øllum menniskjum og myndugleikum til allar tíðir, at hann hevur sett Kristus í MIÐJUNI í allari heimssøguni, í síni frelsuætlan í nútíðini og í framtíðini, og at Kristus ynskir at gerast MIÐDEPILIN í lívinum hjá tær og mær.

Hvør tú sett Kristus „Í MIÐJUNA“ í tínum lívi? Um ikki so ger tað nú.

- 1) Lukas 23,32 og Jóh. 19,18. - 2) Rómbrævið 5,6 - 3) Lukas 19,10.

komin. Og um tey ikki eru fullkomin, hvør skal so hava eftirlit við teimum? Biblían sigur, at kærleikin hugsar ikki ilt. Skulu vit ikki byggja okkara samfelag á álit og kærleika? Við at hava skipað okkara samfelag eftir donskum leisti, sum hevur tveitt fyrri borð góðar, føroyskar dygdir,

sum eru sprottnar í einum samfelag, sum hevði Guð við í gerandisdegnum. Lat okkum venda aftur til hesi virði.

Miðflokkurin vil vera við til at skipa okkara samfelag eftir føroyskari og kristnari siðvenju, sum liggur so langt burtur frá danskari siðvenju.